

los perversos desgobernantes) todavía tenéis el cinismo y sinvergüenza de pretender vendedores generosos.

Desinterès

Amb motiu de la festa major del Poble Nou, la cantatriu Maria Espinalt, que s'ha criad a la dita barriada, el dijous passat representà La Traviata a la coneguda societat recreativa L'Aliança.

—Però, veurà, Maria—li deia un de la comissió de festeigs—. Nosaltres tenim moltes despeses i desitjariem que...

—No, no—saltà la senyoreta Espinalt amb la seva decisió acostumada—. Jo, en benefici de la barriada, que me l'estimo molt, no cobraré res aquesta vegada.

—Tant com res... —Així, tal com ho sent. Només, vaja!, donin-me dues-centes entrades per a repartir entre les meves amistats...

També es diu així

Abans de començar l'acte quart de La Traviata, aquell en què la vida de la protagonista s'extingeix pausadament fins que mor, un amic anà al camerino de la gentilíssima cantatriu.

—Et felicito, Maria—li digué—. Ets tan bona triple com bona actriu.

—Doncs ja ho veuràs, ara—li respongué animadament la senyoreta Espinalt—. Ja veuràs quin mort que faré, quan m'arribi, en aquest quart acte, el moment de «dinyar-la»...

Facilitat

Durant la temporada que ara fa uns dos anys féu Maria Espinalt al Liceu (quan tot just es trobava a l'abada de la seva carrera artística), ocorregué la següent anècdota: Era dia d'assaig. La jove i dinàmica soprano s'assegué en una cadira al mig de l'escenari, disposada a cantar.

El director d'orquestra li advertí que, per a cantar, estaria millor dreta, sobretot per a poder reeixir més bé en fer els aguts. La nostra cantatriu li respongué familiarment, amb tota la seva innata espontaneïtat:

—No ho cregui; m'és igual. A casa, aquests aguts, fins els trec quanestic al W. C... (accepti's l'eufemisme).

Conseqüències

Segons rumors, la nova directiva del F. C. Barcelona ha anat convocant els jugadors i els ha rebut amb l'agradable sorpresa d'un augment de sou.

Sembla que el Júpiter, que diumenge passat encaixà deu gols, fou la víctima de la compenetració que entre directius i jugadors ha nascut tan... espontàniament.

Relativitat

Tothom parla, dins els medis esportius, de la fortuna del nou mig-centre del Barcelona el jugador Berkessy, el qual posseeix—diuen—dos roadsters magnífics.

—A En Berkessy no li devia fer cap efecte això de l'augment de sou—comentava diumenge passat un dels socis fundadors del cercle blau-grana.

—Oh, és que a ell, per a fer un extraordinari, li devien rebaixar alguna coseta—li féu el del costat.

Presentació

Diumenge passat, la dansarina Emma Maleras donà un recital a Cerdanyola del Vallès. El presentador de la inquieta Maleras era un taxista de la localitat, el qual, entre altres coses saboroses, digué d'El Amor brujo de Falla el que segueix:

—Aquesta dansa la ballen els gitanos per ahuyentar els mals esperits.

Sort que En Sebastià Gasch, actualment malalt, no era al pati de butaques!

El gel i la carn

Uns amics, a la terrassa d'un cafè, parlen sobre el reportatge L'Odissea del «Xeliuskim» que ve publicant cada dia La Publicitat.

La conversa s'atura bona estona sobre les setmanes de vida que els naufragats menaren sobre el banc de gel.

El pintor Ramon Calsina, present a la conversa, reflexiona:

—Aquests sí que serien homes a propòsit per a les neveres de les carnisseries...

A temps nous...

Tot fumant el cigarret al volt de la taula de cafè, a un dels contertulians li cau la cendra dins del vas.

—No hi fa res—diu un amic farmacèutic—. La cendra no és dolenta, ans al contrari.

—Sí—fa En Calsina—. Crec que actualment ja hi ha menjadors de cendra i tot...

John Dillinger "l'enemic públic número 1"

(Acabament)

REAPAREIX NEEL

Ja hem dit que la banda, en escapar-se de la presó, havia capturat un policia anomenat Neel per a fer-lo servir de rehens.

Havien passat setmanes sense saber-se res d'ell, i la seva dona i dues nenes, que vivien a Corydon, s'havien posat dol.

Un vespre, un individu esparacat, amb una barba de vuit dies, entrava en una ca-

tatar que aquell home que havien conduït al post de policia sense amenaçar-s'hi gaire, era un dels criminals més perillosos dels Estats Units, el cap del qual era posat a preu, l'assassí de Saber.

Pocs dies després, la policia de Chicago agafava un altre afiliat de la banda, Hilton Crouch, que mig s'havia retirat de l'ofici. Havia assaltat uns quants bancs sota la direcció de Dillinger, i amb els guanys havia comprat una cerveseria, després de casar-se amb una noia de setze anys.

nèixer per una cicatriu que tenia a la cara, es feia operar per un cirurgià, el doctor Charles Eye, que no sospitava pas que aquell cap, d'embellir el qual tenia l'encàrrec, estava posat a preu.

Aquesta vegada el parany fou preparat amb una cura particular.

El capità Leach sabia el número del cotxe que esperava Dillinger davant de la porta del cirurgià. No calgué esperar gaire; l'endemà, l'auto hi era.

En la mateixa direcció de l'auto del bandit, a cinquanta metres de distància, s'estacionaren dos autos de la policia. A l'entrada dels carrers laterals, d'altres autos policíacs havien d'impedir tota fugida. Per últim, darrera el cotxe de Dillinger, es posà, dirigit en el mateix sentit, un cinquè cotxe, a punt d'atacar per darrera.

Totes les escapatòries quedaven guardades.

Dillinger sortí. Una dona l'esperava dintre l'auto. Els cinc cotxes de la policia bescanviaren un senyal lluminós. La dona comprengué de seguida el perill.

—John— cridà —, estem cuits!

Dillinger es precipità al volant, i amb una sorprenent presència d'esperit, engegà, posà marxa enrera, passà fregant el cotxe apostat darrera seu, girà enmig del tràfic, i fugí a tot gas al llarg d'un boulevard, en una direcció en angle recte amb la que els agents esperaven que pendria. Quan els autos carregats de policíes es posaren a perseguir-lo, després d'haver virat, havien perdut un temps preciós. El cotxe de més a prop del del bandit, el de darrera seu, fou l'últim d'empendre la cacera.

Un dels autos policíacs començà a guanyar terreny. Quan estigué a prop del Dillinger, set bales, tirades per aquest o per la dona, trencaren el parabrisa i xiuraren a les orelles dels agents.

Un d'aquests, dret a l'estrep, tirà cinquanta bales, pel cap més baix, als fugitius, en el transcurs d'un empaï de dotze quilòmetres. Des de dintre li anaven passant revólvers carregats. Però el cotxe de Dillinger era més ràpid i, una vegada més, aconseguí escapar-se. El seu auto fou trobat hores més tard, amb nombrosos impactes.

En el seu despatx, el capità Leach, inaccessible al descoratjament, consultà la pàgina del dossier Dillinger on constaven els resultats adquirits.

Feia quatre mesos de la sensacional evasió de la presó d'Indiana.

El cadàver de Dillinger

bina telefònica de Gary i demanava el número de Neel.

—Sóc jo, el teu marit. Estic sa i lliure... La dona de Neel caigué desmaiada.

El capità Leach, avisat, correngué en auto a Gary a veure el seu subordinat. Aquest contà una història embolicada que semblà suspecta al capità.

Durant la conversa, trucà el telèfon i Leach fou informat, des de Hammond (Indiana), que havia estat capturat un altre bandit.

A LA PERSECUCIÓ DEL CAP

Però Dillinger seguia intrombable. Quines noves malifetes preparava? Aviat es podria saber.

El professor Steinbach, de la Universitat de Danville, s'havia aturat a adobar un pneumàtic. Per casualitat, collí un diari amb un gran títol: *Tota la policia dels Estats Units a la recerca de Dillinger*. Un article relatiu al governador d'Indiana i portant el seu domicili era enquadrat amb llapis vermell.

El professor portà la seva troballa al comissari de policia, el qual es prengué la cosa ben seriosament. Dillinger era perfectament capaç de preparar un atemptat contra el propi governador.

Un núvol de detectius s'escampà per la regió. La casa del governador era guardada dia i nit. Totes les carreteres, en un radi de cinquanta milles al voltant de Danville, eren vigilades i no passava cap auto que no fos aturat. Fins s'acudí a posar-hi sacs de sorra perquè tot vehicle hagués de parar.

Però Dillinger havia pogut escapar-se i refugiar-se a Chicago amb els seus còmplices.

Passaren setmanes, i tota la policia de Chicago recerca els bandits.

NOU FRACÀS

Un dia, els autos policíacs proveïts de ràdio reberen per T. S. F. l'ordre d'anar a un garatge del 5320 de Broadway i agafar una parella que hi havia dut, perquè hi fos adobat, un auto robat.

El sergent Shanley, citat dues vegades per actes de valor i pare de quatre criatures, tenia el seu cotxe prop del garatge indicat i fou el primer d'arribar-hi.

La parella, en aquell moment, estava passant comptes de la reparació.

—Mans enlaire!— cridà el sergent—. Hi ha ordre de detenció!

Passant ràpidament les mans per sobre els vestits de l'home, constatà que no duïa cap arma a les butxaques. El sergent enfundà el seu revólver. De sobte, amb una rapidesa prodigiosa, l'home es ficà la mà dreta sota l'aixella esquerra i en tregué un revólver.

Shanley caigué, amb una bala al cap i una altra al pit. Una hora més tard moria a l'hospital.

Arribava un altre policia, Hopkins, corrent. Va veure com l'home i la dona sortien per una porta accessòria del garatge. Hopkins pogué agafar la dona, però l'home s'escapà solars enllà.

La detinguda declarà dir-se Elaine Kent i que el seu company es deia John Smith.

Però havia viscut a l'hotel Chapman, el porter del qual, quan veí unes quantes fotografies de membres de la banda Dillinger, reconegué sense vacillar el company fix d'Elaine. Era Jack Hamilton, «el dels tres dits». El personal del garatge confirmà l'afirmació del porter.

Aquest crim posà el capità Leach sobre noves pistes, i encaminà les seves investigacions cap a la ciutat de París (Illinois), on tot feia suposar que la banda s'hi amagava.

Acompanyat de dinou policíes, Leach arribà un dia, a les quatre del matí, a París. En col·laboració amb la policia local, descobrí, aturat davant d'un hotel, un auto pertanyent als bandits.

Era qüestió d'esperar que sortissin i agafar-los morts o vius.

A les onze, un home i dues dones sortien de l'hotel i s'enfilaven a l'auto. El policia Teague s'abalancà contra l'home que duïa el volant, i com que aquest anava a treure's un revólver de sota la seva jaqueta blindada, disparà contra el bandit. El finent Butler va córrer a ajudar-lo. En el moment que Teague estirava el bandit fora de l'auto, rebé una bala al mig del front.

De tots cantons acudiren policíes i els ocupants de l'auto foren detinguts. Les dues dones eren: Ruth Spencer, de San Diego (Califòrnia), i Frances Colin, de Sterling (Illinois). Quant a l'home, la presa era bona: es tractava d'Ed Shouse, un dels lloctinents de Dillinger.

Però aquest darrer seguia intrombable. Informacions fantàstiques assenyalaven la seva presència en tot de ciutats, però sempre debades.

A l'últim, el cap de policia rebé una confiança seriosa.

Dillinger, que era massa fàcil de reco-

John Hamilton

El full deia: «John Dillinger, enemic públic n.º 1 i la seva banda.»
«Resultats en 1.º de gener de 1934:»
«Morts: Jenkins, Katzevitz, Tattlebaum i Ginsberg.»
«Detinguts: James Clark, Shouse, Capeland i Crouch.»

CAPTURA

Els esdeveniments es van succeir enguany. Dillinger fou detingut en circumstàncies ben imprevisibles.

El 24 de gener es va calar foc en un hotel de Tuscon (Arizona).

Uns clients, obligats a fugir-ne a tota pressa, oferiren als bombers una bona recompensa si els podien salvar els bagatges.

Desafiant mil perills, els bombers aconseguiren entrar en les habitacions indicades i apoderar-se de les maletes.

La quantitat promesa els fou donada a l'acte. Però quina sorpresa més gran, en tornar al quarter, quan un d'ells, fullejant negligèntment un magazine policíac, reconegué, entre les fotografies de subjectes buscats per la policia, un dels de la colla de Dillinger que era un dels generosos clients de l'hotel incendiat!

Avisada immediatament la policia, Dillinger i quatre còmplices seus eren caçats.

Però encara havia d'escapar-se una vegada més de la presó, i tenir altre cop mobilitzada contra d'ell tota la policia dels Estats Units.

BALANÇ

Finalment, aquesta sortí amb la seva. Dillinger fou mort a la sortida d'un cinema de Chicago, sense haver tingut temps de treure's el revólver.

Què queda avui de la sinistra banda? Pierpont i Charles Makley han estat condemnats a mort. Només John Hamilton i George Nelson, dit Baby Face (cara de nen) estan en llibertat.

El darrer diuen que ha jurat venjar la mort de Dillinger.

FRANCK A. WHITE
(Exclusiva de MIRADOR)

Viatges Marsans, S. A.

Rambla Canaletes, 2 i 4 - BARCELONA

Telèfons 21245 - 16552

MAGNIFICA I UNICA OCASIO

Magnífica i única ocasió que se li ofereix per a realitzar el desitjat creuer turístic i cultural a les Illes Canàries amb la motonau de luxe *Villa de Madrid*.

Viatge patrocinat per la Universitat Autònoma de Catalunya en col·laboració amb el Patronat Provincial de Turisme de Canàries. Sortida 29 de setembre.

11 dies d'incomparable viatge:

Primera classe: 660 pessetes.

Segona classe: 530 pessetes.

Tercera classe: 328 pessetes

Visites i excursions compreses.

Conferències a bord per eminents catedràtics, festes, recepcions, etc.

Sol·licitud immediatament el programa oficial i informes a les oficines de Viatges Marsans, S. A., Rambla de Canaletes, 2 i 4, Barcelona.

MOBLES DE QUALITAT.

Del més senzill al més luxós
Estalviareu un 40 per 100 als tallers de
R. SIN ROSSELLÓ, 242 interior
(Passatge de Gràcia)

RICINO GOLOSO DELICIOSO PURGANTE

EL CINEMA

Influències i espectadors

Ara que ens disposem a freqüentar els cinemes amb una certa assiduitat, no podem per menys de considerar la influència o els tipus d'influència que l'espectacle cinematogràfic determina damunt la societat actual. Ni exagerar aquesta influència, ni tampoc negar-la sistemàticament.

Naturalment, aquesta influència s'exerceix sobretot damunt dels esperits simples. Hi ha consciència espectacular, prou arrelada en unes actituds fermes, fruit d'una es-

pecial, les intencions, les opinions, les situacions falses i per tant tingudes per immorals per l'espectador que ara considerem, resten sense eficàcia, és a dir, sense influència possible damunt d'ell. Creure que la moral de l'espectador pot perjudicar-se pel fet d'assistir a la projecció d'un film qualificat d'immoral, és, en la majoria dels casos, fer molt poc honor a l'espectador. La persona sana de debò, per instint si no per cultura, rebutjarà com a falses totes aque-

ordinària, potser són majoria, d'aquests esperits sense profunditat de cap mena. Fins on el cinema els acaba de fer perdre la serietat i el seny, és una cosa que no sabriem avaluar. El que podríem dir és que el cinema es fa sentir respecte d'ells com una acció informadora. Evidentment, tots coneixem aquesta joventut d'avui dia que sembla sortida de la pantalla i que, com animals d'imitació, mimen sense gràcia el que veuen diàriament al cinema. La «vida moderna» els encanta i s'imaginen que consisteix a dir paraules en anglès de tant en tant, parlar de cocktails a tothora, pendre's seriosament els darrers blues dels films, com si fossin ells l'exponent de la gran vida sentimental i adoptar tota mena de posicions mig de perfil amb caràcter de seductors irresistibles. Es damunt d'aquestes zones sense resistència que la invasió fotogràfica es fa sentir amb tota la seva força que qualificàvem d'unificadora. I com que és entre aquesta massa d'espectadors sense distinció ni criteri personal que hem de viure, vulguem o no vulguem, és per què no es pot deixar de reconèixer el pes del cinema damunt la fesomia de l'època. Els uns per imitació, els altres per reacció defensiva, el cinema no deixa ningú tranquil, i naturalment que en parlar avui de cinema ho fem en aquell sentit sociològic que tractàvem de definir en un article aparegut anteriorment aquí. Si cada dia es presentessin films al servei de la veritat psicològica com són ara *El seu únic pecat* o *Sembla que fou ahir*, un altre tomb agafarien les nostres reflexions, avui potser excessivament amargues!

El temps que li dediquem, el temps que ens pren, que hauríem dedicat a altres menes de diversions, les habituds mentals a què ens obliga, acció psicològica ja que no moral, la necessitat d'entendre'ns amb els fills de l'època que podríem qualificar d'època del cinema, obliga a sospesar amb serietat l'acció del cinema, una acció que és lluny d'haver aconseguit la saturació.

Però com que les obres realment excepcionals són escasses de debò, la influència del cinema és tanmateix més extensa que intensa, més superficial que profunda. Els esperits superficials senten aquesta influència i semblen joguines d'ella; les consciències profundes podran lluitar-se sense cap mena de prevenció a un joc que senten tan amable com gratuït, perquè saben que res d'allò que els és car no pot trontollar. Per això, estiguem-ne segurs, pesen més damunt de la consciència del món una dotzena de llibres importants de debò, que tota la producció cinematogràfica d'un any. Està bé que els moralistes tractin d'aclarir i posar en evidència els mals que infesten la producció *standard*, però també estaria bé que no oblidessin d'establir al mateix temps una jerarquia dels mals a assenyalar, i que en exagerar massa certes coses, no es doni el cas que rebaixin massa la moral.

JOSEP PALAU

Vegi's a la pàgina 8 la continuació de la secció de Cinema.

EL CINEMA, ART O INDÚSTRIA?

Obra d'art i d'un sol

El film guanya essent l'obra d'un sol? Tot depèn de la finalitat que es vol assolir. Si es tracta d'una obra *standard*, és normal que la seva fabricació es faci segons els principis del treball de fàbrica. En aquest cas, és un equip d'especialistes produint en sèrie que donarà el millor rendiment industrial.

rars. Per això ni tan sols s'ha de desitjar que arrel l'habitud de confiar a un home sol la responsabilitat entera d'un film. Fins seria de dordre, perquè els resultats marcarien segurament una regressió. En efecte, per a la producció ordinària, el valor dels de l'equip es sumen, i en resulta un bon treball.

Es solament pel que fa a les grans obres que el valor dels de l'equip es resta, car cadascú és per força inferior a la seva tasca, i la seva deficiència personal s'afegeix a la dels altres.

Baldament fossin tres dotzenes, tots llurs esforços i tot llur talent no podrien donar al film una ànima que els manca a ells mateixos. I fins si, per casualitat, en tinguessin una, tots, encara seria pitjor, car com més forta fos la personalitat de cada un, més s'oposarien totes entre elles.

Altrament és per això que sempre he refusat les proposicions més serioses que m'han fet a Amèrica. Els prodigiosos mitjans materials que hom podria posar a la meua disposició m'acapararien sota el pes de múltiples col·laboracions, la gran competència de detall de les quals no compensaria la pèrdua de la meua llibertat d'acció per relativa que fos. El que és inquietant, és que les nostres grans organitzacions franceses s'industrialitzen cada vegada més a llur torn.

Això els permetrà, evidentment, d'alçar el nivell mitjà de llur producció, però això ha de dur irremediament així mateix l'ofegament de tot sentiment artístic sà i natural.

ABEL GANCE

Abel Gance (a l'esquerra)

El seu èxit serà una qüestió de llançament i durarà tant de temps com estarà de moda el gènere del qual participa.

Però, si hom apunta més amunt, si creu que el cinema no ha d'ésser inferior a les altres arts i que les seves obres exigeixen, com per a totes les altres arts, de tenir ànima, aleshores cal admetre que també en el cinema el creador ha d'ésser un de sol.

Us imagineu un músic, un escultor, un pintor, treballant en col·laboració? El cas es presenta evidentment pel que fa a la novel·la i al teatre, però el cinema no és un gènere literari. D'altra banda, no basta, malauradament, que el creador sigui un de sol perquè pugui ésser el mateix. Fins es pot dir, en principi, que en les condicions de treball actuals està absolutament obligat a ressentir certes influències.

Que sigui del cantó purament financer, abans i tot d'haver començat, o que sigui del cantó de les possibilitats comercials, que no es presentaran no gens menys fins un cop acabada l'obra, no és mai l'amo absolut d'aquesta.

A més a més, cal dir que l'acumulació d'atribucions és rarament realitzable. No solament el creador ha de tenir a la vegada les qualitats que exigeixen la concepció, la realització i l'acabat del film, sinó, a més a més, li calen les qualitats morals d'un dictador.

Al cinema, com pertot, els Bonaparte són

(Acabarà)

Un film de la pròxima temporada: «Wonder Bar»

plèndida vida interior, que és impermeable a les influències del defora. Més aviat diríeu que és l'espectador que imposa el seu ritme propi a l'espectacle exterior, talment com si aquest no fes altra cosa que respondre d'acord amb l'interrogant personal de l'espectador. Aquest espectador nega espontàniament tot el que no s'ajusta al seu to i es complau en tot allò que el confirma.

Per consciències d'aquest ordre, el problema del cinema i la moral és inexistent. Caldria fer una excepció pels passatges francament obscens; però llevat d'aquest cas

lles interpretacions i figuracions de l'amor i de la vida que no s'ajustin al seu sentir sobre el particular.

Que les figuracions de l'amor i de la vida que veiem en el cinema són sovint d'una extraordinària niciesia, és l'evidència mateixa. Hom podrà complaure's en l'espectacle, per una pila de valors de fotogènia, d'interpretació i de detall que són al marge de la història, però caldrà ésser molt simplista per gosar pendre al peu de la lletra totes aquelles històries.

Hi ha, evidentment, una quantitat extra-

DIES 23 i 24
Volta a Andorra
Puigcerdà-Font Romeu-La Seu
ITINERARI: Vich, Ripoll, Puigcerdà, Font Romeu, Puimorens, Pas de la Casa, Port d'En Balira, Canillo, Soldeu, Encamp, Les Escaldes, Andorra la Vella, La Seu d'Urgell, Pons i Barcelona PÉSETES 85
A PARIS PEL SALÓ DE L'AUTOMOBIL
EN FERROCARRIL
Del 10 al 15 d'octubre. Péssets 385
EN AUTOCAR
Del 6 al 14 d'octubre. Péssets 450
VIATGES CATALONIA
RAMBLA DELS ESTUDIS, 12.- Telèfon 24774

PUBLI-CINEMA
Passeig de Gràcia, 57. - Telèfon 79681
De les 5 tardes a la 1 matinalda
SEIENT, UNA PESSETA
CURIOSITATS MUNDIALS
Interessants reportatges U. F. A.
DE LA TERRA A LA LLUNA
Documental explicada en espanyol
NOTICIARIS D'ACTUALITAT MUNDIAL
Segons visió PARAMOUNT i ECLAIR JOURNAL
El sinistre del "Morro's Castle" i altres
ELS MISTERIS DE SAMOA
Tota la bellesa d'aquestes illes.

LA EMPRESA
AVENIDA
PRESENTARÀ DENTRO DE BREVES DIAS AL PUBLICO SU NUEVO SALON:
ASTORIA
PARIS 193-199 JUNTO DIAGONAL
DOTADO DE LOS MAYORES PERFECCIONAMIENTOS DE LA CINEMATOGRAFIA MODERNA
SISTEMA DE SONIDO WESTERN ELECTRIC
PROYECTORES ERNE MANN-V

ACTUALIDADES
RAMBLA de CATALUNYA 57-Tel: 11701
INAUGURACIO
Passat demà dia 22 amb programes
FOX
Noticiari Fox sonor (en espanyol)
Catifes Màgiques
El món en que vivim
Aventures d'un cameraman
Dibuixos animats sonors Terry Toon
A més a més:
Assumptes educatius, instructius i documentals de les millors marques
Espanyoles Europees Americanes

Lo que no llejo a sonar Julio Verne
¡ORO!

URQUINAONA
DEMA, ESTRENA
JUNTOS POR PRIMERA VEZ
Un romance de amor a través de las más bellas melodías de la pantalla
RAMON NOVARRO y el GATO y el VIOLIN
Música de Saldador

LINA YEGROS
RAMÓN DE SENTMENAT
el niño ARTURITO GIRELLI en
SOR ANGÉLICA
PRIMERA PELÍCULA DE LA SERIE "ORO NACIONAL"
Editada por SELECCIONES CAPITOLIO

EL TEATRE

Història d'una nena que se m'assemblava molt

Homenatge a Claudi Fernández

Sovint em diuen: «l'ara, què fareu, vós que, tan jove encara, ja heu triomfat del tot?»

Si jo mateixa em considerés havent triomfat, seria en efecte massa trist, perquè ja no podria tenir en endavant altra esperança que repetir-me durant tota la vida.

Per sort, no hi ha res d'això, i, qualsevulla que siguin els resultats que hagi tingut la sort d'obtenir, encara em crec una debutant.

Ja els que van conèixer en 1925 la dansarina de les bananes, es deuen haver quedat bastant parats de retrobar-la, aquesta temporada, cantant i comediante.

A dir veritat, jo havia cantat sempre, però solament per a mi, o, una vegada per atzar, per a alguns amics. Fou solament a Viena, la ciutat dels *lieder* on m'havia precedit justament una reputació unànime de ballarina immoral, que per primera vegada vaig encarar-me amb el públic com a cantant... i vestida tapada fins al coll en el més sever dels vestits de nit!

Per bé que la meua interpretació no fos extremadament personal, no per això el meu nou gènere tingué menys d'èxit. N'hi ha un altre en el qual m'agradaria de provar la meua sort: és el cinema; detesto el 100 per cent parlant... tot al més admeto el film parlant 5 per cent. I com que, d'altra banda, compto desenvolupar la meua personalitat d'artista de music-hall abordant els mitjans d'expressió més diversos, es veu que no exagero gens prenent no ésser sinó una debutant.

Ja sé prou bé que aquestes esperances comporten una certa part d'aventures: renovant-se, s'arrisca sempre una mica de desorientar el públic; però més m'estimo provar fortuna. Ja tinc prou experiència, no solament dels espectacles, sinó també de la vida, per no emprendre res sense coneixement de causa.

Crec, d'altra banda, que la simpatia dels espectadors em mana no solament de ploure'ls, sinó de servir certes idees que em són grates. Es així que la qüestió de les races, presa des del punt de vista de les diferències de color, no ha parat mai de preocupar-me. N'he sofert personalment, i fins ha sortit un llibre sobre aquest tema, titulat *La meua sang és dintre les teves venes*. No l'he escrit jo, però la idea és meua! L'heroïna, per més que no es digui Joséphine, a penes expressa pensaments i sentiments en els quals no vegi els meus propis.

Es tracta d'una certa Joan, criatura colorida que ha estat educada amb una altra de blanca una mica més gran, i així passa al Massachussets, un dels Estats on el perjudici del color és més implacable. Ja de petita, Joan s'ha donat d'un malestar al seu voltant que no ha sabut explicar-se.

Per què els nens negres no tenen el dret de jugar amb els blancs? Per què sempre es senten dir: «Vés-te'n!»... Quan Mistress Barclay, a casa de la qual s'ha criat, li fa ensenyar de llegir, ha sorprès reflexions

I Joan ha sentit en aquestes frases una mena d'odi que l'ha trasbalsada. I, aquella tarda, es va quedar hores immòbil mirant per la finestra, voltant-li pel cap tot de pensaments massa feixucs per a ella.

Els seus ulls distrets van veure a l'eixida un espectacle que no lligava gaire amb el que havia sentit: al galliner, una lloca trasteja voltada dels seus pollets, uns de clars, altres de foscos, i els protegeix indistintament sota les seves ales esteses quan Pat i Topsy, els dos gossos, fan acció d'acostar-s'hi massa. Els mateixos Pat i Topsy són diferents l'un de l'altre; Pat és blanc amb una orelleta negra i Topsy sembla que s'hagi rebolcat en el seu i només s'hagi eixugat els extrems de les potes.

Això els ha privat mai de partir-se el mateix plat? Mentre que els marrecs de color de la casa no tenen, en cap ocasió, el dret de seure a la mateixa taula que els marrecs blancs, ni el dia de Nadal.

Que no és Nadal per a ells també? Això no és possible!

Justament no hi ha una Mare de Déu negra? Aleshores, si el Nen Jesús ha tingut una mare de color, com pot ésser que tingui un prejudici contra els negres?

I Joan mormola l'Ave Maria de la seva raça:

«Mare de Déu negra, amb la teua cara tan dolça... Mare de Déu negra, prega per nosaltres. Els nostres vots segons el teu desig... Mare de Déu negra, fes que la nostra vida sigui un somriure...»

Com que és senzilla i confiada, Joan s'anima i gosa pensar en el futur, i en el seu camarada d'infància Fred, alhora tan acostat i tan llunyà, aquell dels fills del qual ella està destinada a criar, quan es casarà. Perquè no és qüestió que es casi amb una dona que no sigui rossa, rossa com ell.

Altre cop el cor de Joan s'empeiteix... i la vida continua.

Joan es fa gran, sempre al costat de Fred, fins el dia en què Fred es promet amb una noia del Sud, una noia blanca, ben entès. La seva xicota veu Joan amb mal ull, i això

que Joan es fa tan petita i invisible com pot. La seva vida cada dia és més penosa; però, un dia, Fred té un greu accident d'auto. Només pot salvar-lo una transfusió de sang. No s'ofereix ningú, tret de Joan... Aleshores es planteja un cruel problema

Joséphine Baker

com aquesta, d'una de les persones blanques de la casa: «Vés per què volen instruir aquesta menuda! Ja està abolida l'esclavitud, i amb això n'haurien de tenir prou! Si ara els instrueixen com nosaltres, on anirem a parar?»

al doctor: ell també té el prejudici de les races i li repugna aquest manlleu de sang negra; però, d'altra banda, té dret a deixar morir aquell xicot? Finalment, es decideix a l'operació. El ferit es salva, però el doctor no gosa dir-li a qui ho deu, perquè sap com se'n sentiria humiliat. A més a més, Fred es pensa que és la seva promesa que s'ha sacrificat per a ell. Tan aviat com pot, corre a remerciar-la. Ella protesta, naturalment... La veritat surt...

...I Fred, aclaparat, és abandonat per la seva xicota, que no vol saber res d'un home la sang del qual ja no és pura...

Vet aquí una història de les que encara poden produir-se en el temps que som, en els Estats del Sud.

I és justament per haver-hi nascut, i haver-hi crescut una mica en les condicions de Joan, que tinc — gràcies també als viatges que he fet després — una experiència de la vida una mica més gran del que és normal, sembla, a la meua edat.

A més a més, la meua existència pot resumir-se així:

Quan tenia vuit anys, ja treballava per a calmar la fam dels de casa.

He patit: fam, fred.

Tinc una família.

Diuen que sóc llejta.

He dansat com un mico.

A l'últim, ja no era tan llejta... Cosmètic.

M'han xiulat.

M'han aplaudit... La multitud.

He seguit dansant... M'agrada el jazz.

He seguit cantant... M'agrada la tristesa, la meua ànima està malalta.

He tingut sort... Destí.

Tinc una mascota: una pantera... Supersició ancestral.

He rodat pel món... En tercera i en sleeping.

Sóc moral.

Em jutgen el contrari...?

No fumo... M'agraden les dents blanques.

No bec... Sóc americana!

Tinc una religió.

Adoro els infants... Es pronuncia «mamà».

M'agraden les flors.

Ajudo els pobres... He sofert molt.

Estimo les bèsties... Són molt sinceres.

Encara canto i ballo... Perseverança.

Guanyo molt... No m'interessen els diners.

Sóc estalviadora... Per a quan ja no seré.

JOSÉPHINE BAKER

(Copyright Opera Mundi)

Pròximament, articles d'Ilda Rubinstein, Max Reinhardt i Serge Lifar

Claudi Fernández, per Victor Moré

El comitè d'honor d'aquest homenatge a Claudi Fernández, les tasques preliminars del qual van avançant, és format pels senyors Apelles Mestres, Prudenci Bertrana, J. Bernat i Duran, Lluís Masriera, Alexandre Cardunets, Francesc Curet, Ventura Gassol, Santiago Marco, Josep M. Folch i Torres, Octavi Salter, J. Navarro Costabella, Joan Fernández i Joan Cortès.

El comitè executiu és compost pels senyors Lluís M. Bransuela, Baldomer Xifré, Gregori Sierra, Josep Güell, Segimon Rovira i Lluís Casamitjana.

Les ofrenes que, per subscripció popular, seran fetes a Claudi Fernández, seran el seu bust executat per l'escultor Víctor Moré, la bella realització del qual ens honorem reproduint; una pintura al·legòrica de Ricard Arenys i la Medalla d'Or «Pro Teatre», creada per diferents entitats artístiques i culturals de Catalunya.

Les aportacions per a l'homenatge són rebudes a la Rambla de Catalunya, número 62, S. Rovira, impressor.

CINAES

Casa Central: LAIETANA, 53
Edifici Pathé Palace (Propietat)-Barcelona-Telèfon 20701

AVANÇAMENT DEL PRIMER LOT DE LES SELECCIONS "CINAES"

per a la Temporada 1934-1935

Fixeu-vos: Solament material moderníssim, acabat d'editar amb els artistes més en voga!

Tartarín de Tarascón

La celeberrima obra de Daudet, interpretada per RAIMU.

Films de TAQUILLA MAXIMA - PUBLIC SATISFET

GEDEON TRAMPA & COMPAÑIA

Arxicomèdia, per RAIMU, Lucien Baroux, Edwige Feuillère.

Se acabó la crisis

Opereta, per Albert Préjean, Danielle Darrieux, «Pitout», etc.

La taquimeca se casa

Comèdia musical, continuació de la inigualable *Taquimeca*, per Marie Glory y Jean Murat. Música de P. Abrahams.

El príncipe de medianoche

Comèdia-opereta, per Henry Garat, Monique Rolland, etc. Música de Maurice Yvain. Direcció de René Guissart.

Una mujer fantástica

Vodevil de gran comicitat, per Elvira Popesco, Simone Deguise, etc. Realització de Pierre Colombier.

Secreto de una noche

Cinta d'aventures i misteri, per Albert Préjean, Armand Bernard i Lisette Lanvin.

El aristócrata

Comèdia moderna, per André Leaur Raymond Cordy, André Roanne. Optimisme, comicitat, interès.

La mujer constante

Drama americà, per Conrad Nagel, Leila Hyams, Claire Windsor.

Náufragos en la selva

Vigorós argument, interpretat per Anita Page i Charles Starrett.

El incorregible

Cinta trepidant i excepcional de l'Oest, per Ken Maynard i el seu cavall Tarzan.

A més, magnífics complements: cintes còmiques curtes i dibuixos sonors

Pròximament publicarem la segona llista del reste del selecte programa de les exclusives "CINAES", que comprèn solament grans pel·lícules en curs de producció i els drets d'exclusiva dels quals ja té assegurats

Totes les pel·lícules esmentades seran estrenades als locals de "CINAES"

Senyors empresaris:

Demaneu al Departament de Maquinària de «Cinaes» preus i condicions especials de pagament per a les instal·lacions sonores amb aparells

ERKO-CINAES

Màxima garantia - Mínim cost - Cent per cent perfectes - Sol·licitud demostració del NOU MODEL ECONOMIC

SERVEI TECNIC PERMANENT

LABORATORIS CINEMATOGRAFICS per al revelat de negatius, tiratge de còpies, títols, etc., a preus sense competència

PER A CATALUNYA, ARAGO, BALEARS I LLEVANT:

Adreçar-se a la casa Central "Cinaes", Laietana, 53, Barcelona o Sucursals de la dita demarcació

PER A CENTRE, NORD, ANDALUSIA, NORD D'AFRICA I CANARIES:

Adreçar-se a S. A. G. E., Marqués de Urquijo, 13, Madrid, o Sucursals

LES ARTS I ELS ARTISTES

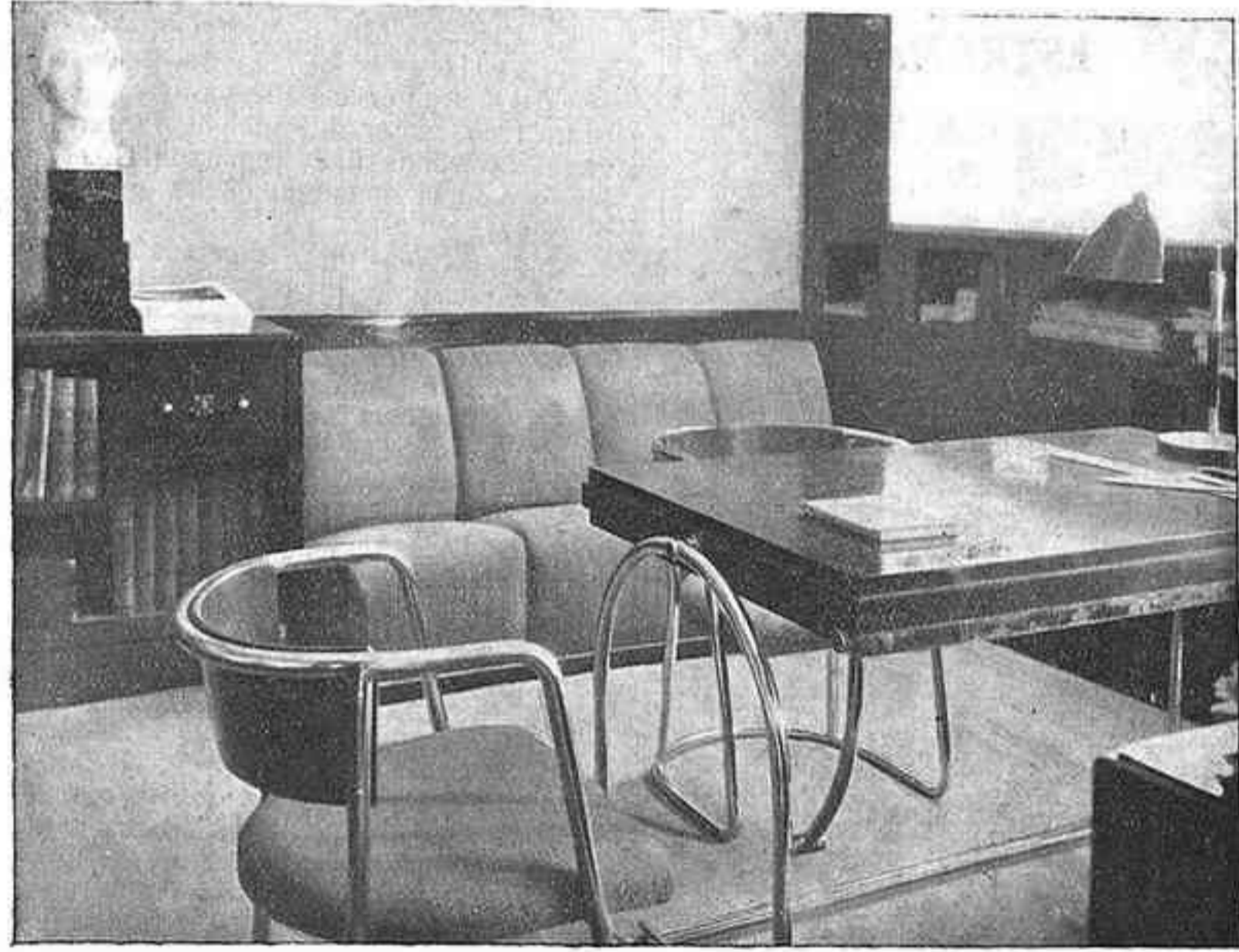
El decorador Jaume Marco Un creuer per la Mediterrània (1)

El dia que algú de Catalunya es decidís a publicar una antologia dels nostres decoradors o d'alguns dels grans propulsors de les arts decoratives, no tindria cap dificultat en escollir el nom principal, ja que per mèrits indiscutibles aquest hauria de recaure en el de Jaume Marco.

Marco representa a casa nostra, de fet, l'artista insuperat en la seva especialitat, i això, que no establiria cap categoria donat l'estat inconscient de la decoració catalana, deu estendre's per tant fins arribar a la

posar als seus treballs cap norma dictada per gent de l'altre hemisferi, perquè ha fet del seu ofici un apostolat de la sensibilitat i ha descobert, més que ningú, la necessitat del conjunt a través del seu art i dels seus coneixements innombrables. Jaume Marco compta, a més a més d'aquests valors, amb un altre que ajuda a situar la seva personalitat.

Fou l'inductor de la decoració a casa nostra, fenomen que s'experimentà entre els anys 1916-1918.

El despatx de Jaume Marco

comparació directa amb les grans genialitats contemporànies, particularment per una d'aquestes, Ruhlmann, amb el qual l'uneix el parangó de la moblisteria.

Contribueix a aquesta situació de privilegi la distància que hi ha entre Marco i els altres decoradors catalans, distància que apareix més accentuada encara quan s'examina la base professional respectiva.

Existeix en la professió una enorme taca d'amateurisme com a resultat de la no oficialitat de l'ofici, causa aquesta que ataca profundament el futur del nostre art modern, que en el seu expandiment popular es veu assetjat per mil temptatives indigestes que en moltes ocasions el posen en una situació perillosa.

Per mínima base, el decorador deu posseir una cultura artística suficient per a no caure en certs pecats inherents a la ignorància del procés històric dels interiors i dels estils, essent aleshores facultatiu de l'artista el punt just de saber prendre de les ensenyances adquirides la quantitat influencial.

Es així mateix d'una absoluta necessitat una considerable coneixença de tots els oficis col·laboradors. El decorador, home que extra-projectes salva un imprevist qualsevol, ha de posseir una polidècnica ben assegurada per tal d'induir en un moment determinat l'operari a efectuar un canvi, que vol dir millorament. Són imprescindibles aquests coneixements per l'instat de projectar, en el qual obra amb tanta efectivitat la sensibilitat decorativa com les possibilitats d'execució.

Una elemental desconexió d'aquests administradors del decorador ha fet que a Barcelona aquesta professió es mirés com a cosa a l'abast de l'iniciat per unes superficials disposicions.

La decoració, si tant al fons es volgués arribar, s'hauria de declarar com a paral·lela de l'arquitectura. Bona nova n'és l'exemple d'Alemanya i d'Itàlia, i bastant el de França, països on les Escoles d'Arquitectura es preocupen de servir una àmplia cultura en aquest sentit.

L'anacronisme i insubstancialitat de la nostra ha procurat l'hegemonia del decorador que ha superat les envestides matemàtiques i terriblement fredes dels projectes dels arquitectes servint-se d'una aplicació del bon gust i de la lògica ordenació de les coses.

Es des d'aquest punt de vista d'entendre integralment la decoració que Marco ha assolit la indiscutibilitat del seu primer lloc, perquè ha tingut la ductilitat de no ante-

Catègòricament fins aleshores el barceloní no té massa la preocupació de posseir un interior sota unes regles severes d'ornamentació. Existeix una fabulosa facilitat per a la improvisació casolana. L'ebenisteria, puixant, treu al carrer excel·lents peces i és el moble pel moble el que constitueix l'interior. Les parets, les làmpares i tots els altres accessoris es veuen supereditats a la personalitat del moble, i tot i observar alguns dels antecedents que consten en llibres *ad hoc*, ve un moment que es negligeix un detall de suma importància. A més, hi ha trágica experiència del modernisme, que impulsa la gent a prescindir d'orientadors, i l'esforç que ha de practicar Marco sobre aquesta massa que reacciona ràpidament cap al classicisme, és enorme. Lluita amb la poca divulgació que ofereix el pis acabat, el qual solament veuen els familiars, i així el treball d'influència revesteix caràcter extraordinari. No obstant, el decorador planta cara a les prevencions, encomana l'entusiasme i acaba per imposar la lògica de l'art modern. Segons diu Marco mateix, l'ajuda una mica el cinema, els interiors del qual desvetllen una confiança de més o menys durabilitat, que és la que fet i fet preocupa més el que encarrega per por que li passi de moda el parament.

Marco ha encarrilat aquest corrent, i tenint en compte que ha informat fortament el que ja avui poden anomenar-se deixebles, passa a figurar en la nostra col·lecció d'artistes com el fundador d'una escola decorativa catalana.

L'estètica de Jaume Marco queda a bastament explicada amb la seva producció, prou coneguda també per a ésser comentada de nou. Respecte a la formació del decorador, Marco té un concepte inexorable. La decoració és un mitjà d'expressió que reclama haver sentit principis en ordre tècnic i estètic que permetin llançar-se a la lluita amb profundíssims coneixements i amb una seguretat personal absoluta per a no anar a parar a desequilibris que l'esnobisme i el funcionalisme fan avui tant assequibles. L'involver és un escull de primera magnitud que deu salvar el decorador per a no treure personalitat a la seva obra, i per això i per assolir la línia de conducta, ha de posseir un coixí de ponderació que només dona la possessió d'una cultura a aquest fi orientada.

Marco deu tenir impugnadors. La sospita d'aquesta resistència ens ha fet parlar d'ell extra-decorativament.

La nostra intenció, únicament dirigida al comentari de la seva il·lustre labor social, sense immiscuir-hi la crítica de cap realització seva, no voldria haver desvetllat una contraopinió, sinó exclusivament haver donat a conèixer, o haver recordat, la seva transcendència, sobre la qual no pot crear-se cap competència ni molt menys basar-se cap negativa.

ENRIC F. GUAL

La peça arquitectònica més meravellosa d'Egipte—deia en el meu article anterior— és el temple de Luxor. I de quins mitjans s'ha valgut?

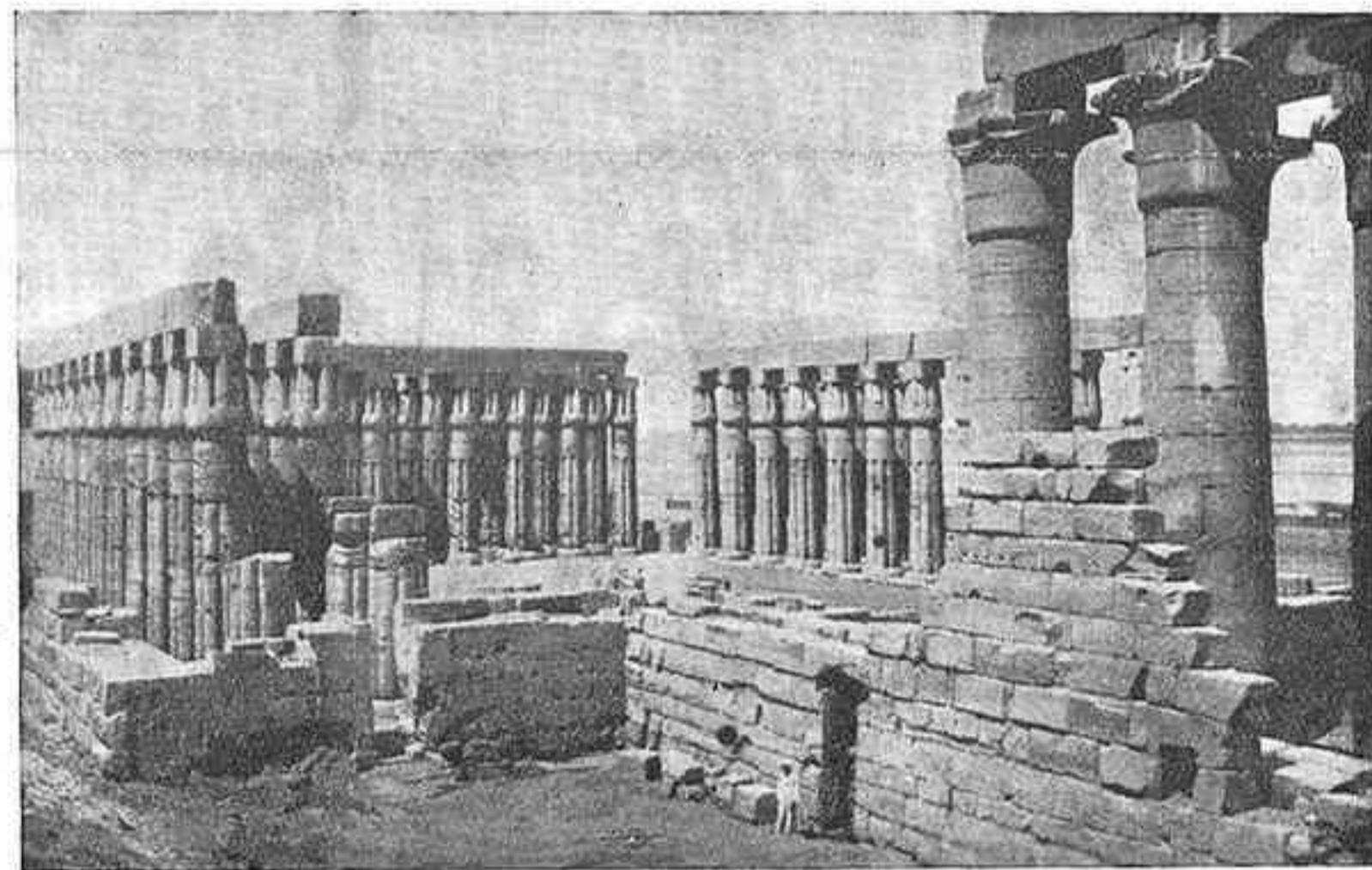
D'una proporció inspirada? D'allò que en diuen l'estat de gràcia? Dels anomenats —i malejats— imponderables? Sigui el que sigui, hem de reconèixer que l'obra d'Amenhotep III, dit el Magnífic, justifica llargament l'aliàs del faraó.

El temple fou construït en el bon temps de la dinastia XVIII. Més tard, a la XIX, Ramsés II hi va afegir un pati porticat. Però quina diferència! Es veu que a l'arquitecte del protagonista de l'*Aida* li fallaven els imponderables.

La disposició de l'obra segueix la mateixa ordenació de tots els temples egipcis, disposició convergent: des dels pilons d'entrada fins arribar al propi santuari.

Es cosa sabuda que la planta d'un temple egipci s'ordena per una successió d'estances de major a menor cabuda i, per tant, de menor a major categoria religiosa. Dit breument: el primer estadi és per al poble, el segon per al clergat i el tercer per al faraó. O sigui, el gran pati a cel obert, la sala hipòstila coberta i l'hermètic santuari aparellat. A mida que es va reduint la concurrència disminueix també la llum i l'espai. I el curiós de Luxor és que no sols hi ha concentració en la part moral i material, sinó també en la qualitat artística de l'obra. A mida que us aneu apropant a l'estança divina, les pedres adquireixen un major estat de gràcia.

El primer pati que es troba és el de Ramsés II, que ja hem remarcat com el fragment més inferior del conjunt. Després segueix un passatge de dues rengleres de columnes amb el calze obert i el fust allisat (primer terme del gravat). Aquestes columnes són d'una robustesa imponent, però no tenen l'afinada línia de les de flor tancada del pati següent (segon terme). En aquest pati veiem una de les traballes més encantades de l'art egipci. La potència d'aquestes flors tancades de papirus no té la pesantor de Karnak. La robustesa d'aquestes columnes és curiosament delicada. Si no presenten la lògica funcional de les columnes gregues, s'adiuen, en canvi, amb la fantasia transcendent de l'art egipci.

Luxor

Després d'aquest pati entrem a una mena de sala hipòstila (columnata del fons). Ja s'apropa el moment culminant d'encarar-nos amb el déu Amon. La claror es va apagant i el sostre s'abaixa. Unes passes i ja som al vestibul de la cambra misteriosa. Aquest vestibul amb quatre columnes centrals fa

SERÀ VERDAD?...

Aquel boxeador famoso en su juventud se quebró. Etcheves intervino, Etcheves. ¿Es Uzudun, Schmeling, Baer o el gigante Carnera? Para el caso, es igual. Lo cierto es que curó.

Es patente de INSTITUCIÓN HERNIARIA, Balmes, 8. Barcelona.

CONTINENTAL

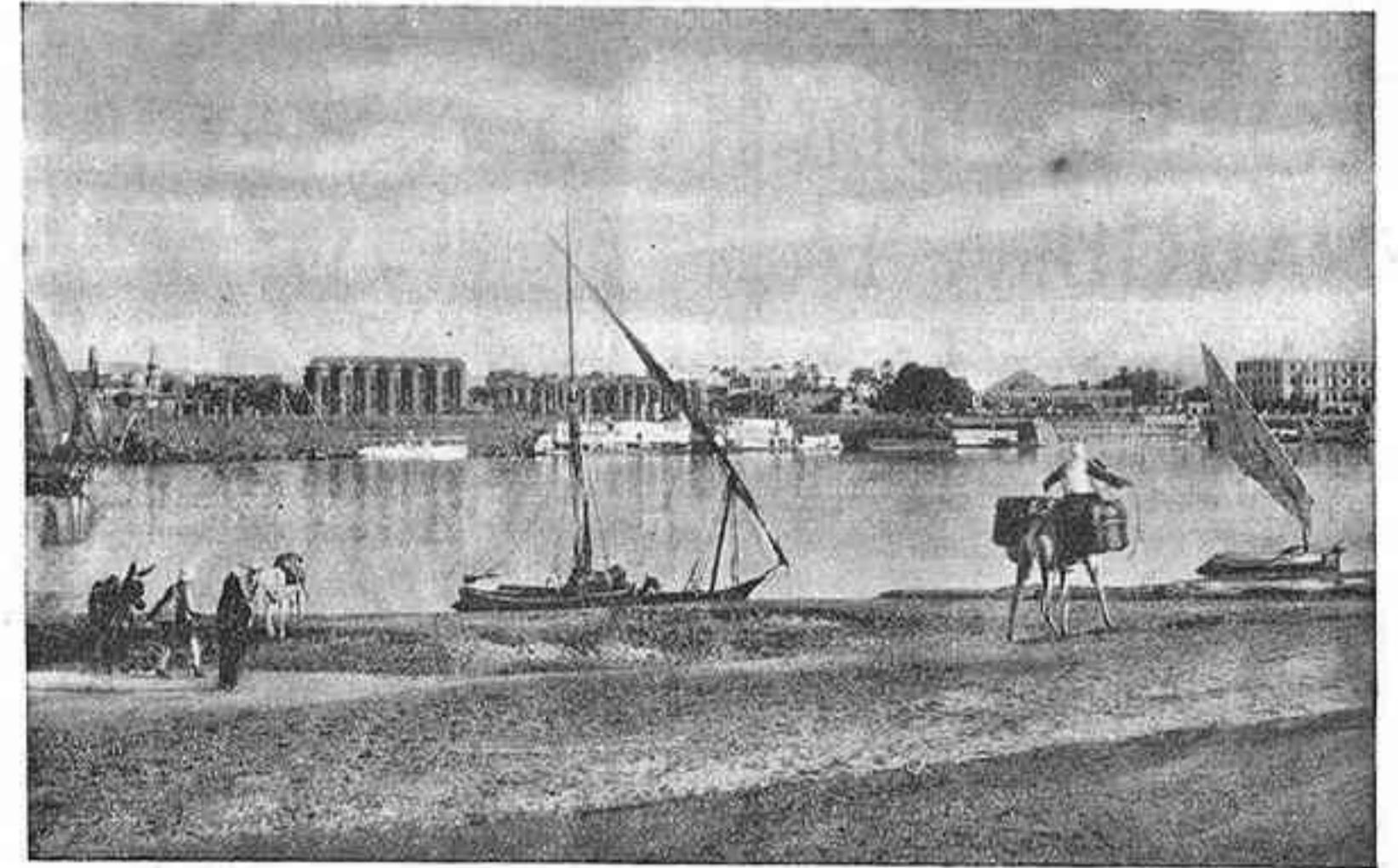
Clarís, 5. - Teléfono 19763
BARCELONA

IV.—De Luxor al Caire

una gran impressió; emociona com les obres més bones del Brunelleschi. I a la fi hem arribat al *Santa-Sanctorum*, amb les parets de granit farcides de baixos relleus admirables. Aquí experimento la màxima saturació arquitectònica de tota l'estada a Egipte. Es l'hora d'aquells «imponderables» i cal aprofitar-los perquè no passa sovint. Però el meu encantament dura poca es-

amb l'arquitectura no hi ha manera de situar-se; no arribarem mai a aixecar l'últim vel. Per a escatir les causes d'aquest fet insòlit hauríem de començar un assaig, impròpiament durant un viatge.

Del famós obelisc egipci, d'aquest raig de sol simbòlic, no cal parlar-ne perquè tots hauréu vist el de la plaça de la Concòrdia que formava parella amb el que hi ha a

Luxor

tona: el drognan amb la seva sonsònia estereotipada m'esbargeix l'encanteri. Pel guia ha arribat l'ocasió de fer remarcar un baix-relleu «no apte per a senyorettes». Alguns turistes celebren la troballa; almenys, han trobat una cosa que valia la pena.

Després de visitar Luxor i Karnak hom comença a entendre el sentit de la construcció egípcia. S'ha parlat molt del seu factor transcendent; s'ha discutit molt per arribar a classificar els ordres arquitectònics.

Luxor. Entre els dos germans hi ha, avui, una petita diferència de color. La mateixa diferència — posem per cas — de la pell d'una monja de clausura a la d'un soci del Club de Natació.

Diuen que per traslladar l'obelisc de Luxor a París s'hagueren d'enderrocant una trentena de cases, es construí un vaixell especial i que els treballs duraren des de l'agost del 1831 — que fou embarcat al *Luxor* — fins el 25 d'octubre de 1836 que fou enlairat ben dret i ben plantat al centre de la plaça.

Fins ara — que jo sàpiga — l'obelisc de la Concòrdia, amb tot i no estar dintre d'una gàbia, encara no s'ha escapat. No hi hauria per què. Té molta més clientela que el seu company del Nil i fins l'han il·luminat pels quatre costats. En una paraula: ha fet sort.

Seria, però, de desitjar que l'obsequi que féu Mehemet-Alí a Carles X no es repetís gaire sovint. Perquè l'obelisc s'ha de veure en la seva pròpia salsa: enlairant-se des de la terra arenosa com una flama, o baixant dels ulls de Rà com un raig de sol.

Després d'una nit de vagó-lit tornem a trobar-nos al Caire. Ara és el moment d'entrar al museu, després d'haver recorregut la Vall. A París, Berlín i Londres he vist moltes peces importants de l'art faraònic, però per arribar a aconseguir una certa familiaritat s'ha d'entrar al Bulac. En aquest museu es pot seguir tot el procés de l'art egipci. Per conegut que sigui, permeteu-me unes notes al marge.

Tots sabeu que l'època culminant de l'escultura egípcia es presenta, de bon principi, a la IV i V dinasties. Aquestes figures de pedra calissa i algunes de fusta són les obres més emocionants del museu del Caire. Al Louvre n'hi ha prou amb un escriba d'aquests perquè el museu s'inflami. En aquestes escultures, probablement, la plàstica no ha assolit aquell grau totalitari dels grecs, però, en profunditat, segurament arriben a un nivell superior.

La mirada d'aquests personatges de la IV i V dinasties és una mirada — valgui la paraula — cap a l'eternitat.

Una figura de Praxíteles us dona la impressió que si es tornés de carn i ossos, la podríem presentar, tot seguit, a Nicolau d'Oliver i Carles Riba i aviat s'entendrien. Però a un xicot de la IV dinastia, em sembla que no hi hauria manera de fer-lo seure al voltant d'una taula de cafè. Passejaria per la Rambla com un somiatruite, amb la vista saturada de la divina essència del Ka. Es que hi ha manca d'humanitat en aquestes figures? Ben al contrari, més aviat hi ha un excés d'anímicisme.

MÀRIUS GIFREDA

(Acaba a la pàgina següent)

(1) Vegi's MIRADOR, números 289, 290 i 292.

CAMISERIA
FITO
BARCELONA

Exit en la mida
Corbates inarrugables
Dijames a bon preu

JAUME I, 11
Teléfono 11655

Societat Espanyola de Carbur Metàl·lics

Correus: Apartat 190 BARCELONA Telèfon 75013
Teleg.: "Carburas" Mallorca, 232

CARBUR DE CALCI; Fàbriques a Berga (Barcelona) i Corcubion (Corunya) : : OXIGEN 99 % DE PURESIA. Fàbriques a Barcelona, València i Còrdova : : ACETILEN DISSOLT. Fàbriques a Barcelona, Madrid, València i Còrdova : : FERRO MANGANES i FERRO SILICI : : SOCARRIMAT i SECAT de fils i peces seda, cotó i altres teixits : : CALEFACCIÓ INDUSTRIAL de laboratoris i domèstica : : GENERADORS. BUFADORS, MANOMETRES, materials d'aportació per la SOLDADURA AUTOGENA

PRESSUPOSTOS, ESTUDIS, CONSULTES I ASSAIGS GRATIS

M. PINTÓ
CAMISER

ESPECIALITAT EN LA MIDA : : CREACIONS EXCLUSIVES

RAMBLA DE LES FLORS, 18
TELEFON 18834]

PER A FOTOGRAVATS, LA CASA

ANTONI MARTI

Màxima rapidesa ■ Màxima qualitat

AVINYÓ, 19, pral. : Telèfon 17047 : BARCELONA

PANORAMA

Els trofeus de Mickey

Hom diu que en la pròxima edició de l'Enciclopèdia Britànica, hi haurà un article sobre Mickey Mouse, i això ja és una gran consagració.

Earl Theisen, conservador del Museu del Cinema, de Los Angeles, ha reunit una copiosa documentació sota el títol: *Història dels Dibuixos animats des del Fenaquistocopi a Mickey Mouse*. Mentrestant, algú ha fet aquesta llista de distincions atorgada al pare de la criatura, o del ratolí, Walt Disney.

4 juliol 1933. — Walt Disney rep un gat sense cua de part del governador de l'illa de Man. (Aquesta illa anglesa compta amb dues particularitats: que s'hi celebra el Tourist Trophy i que la seva raça de gats es distingeix per no tenir cua.)

Setembre 1933. — S. G. M. Jordi V, abans d'anar a una sessió de cinema, insisteix perquè al programa hi hagi una pel·lícula de Mickey.

30 setembre 1933. — Will Rogers, Joseph Schenck, Charlie Chaplin i von Kleinsmid, president de la Universitat de la Califòrnia del Sud, són *speakers* en la recepció organitzada amb motiu del cinquè aniversari de Mickey.

17 novembre 1933. — Walt Disney rep una recompensa excepcional de l'Acadèmia d'Arts i Ciències Cinematogràfiques per la seva creació de Mickey.

14 desembre 1933. — Al Saló d'Hivern de

l'Institut Artístic de Chicago són exposats dibuixos de Mickey i de les *Silly Symphonies*.

21 desembre 1933. — Mrs. Marion Sablin, de Nova York, ofereix a Disney una medalla per «serveis eminents prestats als infants».

18 gener 1934. — La medalla «The Poor Richard Achievement», concedida cada any a un nordamericà sobresortint, és atorgada a Walt Disney a títol de «creador d'alegria».

17 març 1934. — L'Acadèmia d'Arts i Ciències Cinematogràfiques lliura a Walt Disney una estatueta d'or.

20 març 1934. — L'Acadèmia d'Arts i Lletres de L'Havana atorga a Walt Disney un diploma d'honor especial.

19 abril 1934. — Walt Disney és anomenat membre honorari del British Art Workers Guild.

9 maig 1934. — Walt Disney és un dels quatre llorejats de l'American Art Dealers Association i rep una medalla d'or per «serveis prestats a l'art americà».

I prou, per ara. Esperem, però, que aquesta llista encara s'allargará més.

Un creuer per la Mediterrània

(Ve de la pàgina 7)

La pintura i escultura de l'Antic Imperi poden acusar-la de tantes al·leis de frontalitat com vulguedat, però davant de l'estat vivent d'aquestes obres no hi ha llei que hi valgui. Una figura de la IV dinastia no té pretensions «artístiques», no té cap aspecte «epicòric», no té cap mania decorativista, no té velleitats arcaïzants. És senzilla, natural i fresca com una rosa: la simplicitat dels prínceps Rahotep i Nefert, la naturalitat d'un Cheik-el-Beled i la frescor d'un Kefren.

D'aquesta empena gairebé inicial, l'Egipte en viurà fins a l'època renaixentista de la XVIII dinastia.

De les sales de l'època clàssica passem a les destinades al final de l'Antic Imperi. Les obres de les dinasties VI a XI segueixen els models anteriors amb certes suggerències estilístiques. Les figures s'allarguen amb intent renovador, per decaure, més tard, en el més inhàbil barbarisme. L'expressionisme alemany n'ha tret alguna cosa d'aquest període estilístic.

De l'Imperi Mig o Medieval — de la XI a la XVIII — hi ha ben poca cosa al museu del Caire i en els altres museus del món. Manca de material i manca d'interès. Salvant excepcions molt remarcables, els tipus manifesten la melangia de les èpoques subalternes.

En els finals de l'Imperi Medieval tornem — amb la invasió dels hiksos — a un segon barbarisme.

A les sales reservades al Nou Imperi es pot seguir clarament el renaixement vigorós de la dinastia XVIII; el realisme original del curt període de Tell-el-Amarna (amb l'herètic Akenaton al davant i l'escultor Tutmés al darrera), i la maduresa, un xic cansada però exquisida, de la XIX dinastia. De la XX a la XXVI l'art va vivint de la injecció renovadora.

A la sala de l'època saïta sembla que tornem a l'Antic Imperi, i hi tornem d'una manera acadèmica. I en les sales de l'època ptolomeica retrocedim a un *neoclassicisme*.

Els tresors trobats a la tomba de Tutankamon estan al primer pis. Només per encuniar-los necessitaria un espai extens. Ben mirat, són tan coneguts que no cal insistir-hi. Si valués el material, ho és més encara l'element immaterial. En tots els detalls es veu l'exquisit treball de les acaballes de la dinastia XVIII.

I encara no hem parlat de les mòmmies, del gran misteri faraònic, de la màxima atracció del viatge. Però no en podem parlar perquè les mòmmies que fins l'any 1928 foren exhibides en aquestes sales, han estat traslladades a un lloc digne de la seva nissaga i a resguard de les mirades tafaneres. La dignitat dels coptes s'ha imposat a la golafreia turística.

Així com per veure danses orientals s'ha d'anar a París, per veure mòmmies egípcies s'ha d'entrar al British o al Louvre. La civilització actual, ja les fa aquestes coses.

MÀRIUS GIFREDA

Un film excepcional

Dirigida per
ARCHIE MAYO

FRANCE-ESPAÑA
FILMS CHARLES POULET
19, Rue Saint Vincent de Paul Consell de Cent, 296
PARIS BARCELONA

Famosos films sonors de producció francesa de pròxima estrena a Barcelona

MIREYA
Film de la cèlebre òpera
MUSICA DE GOUNOD.
OBRA MESTRA
DE MISTRAL

EL ABATE CONSTANTINO
Amb JOCELYN GAEL, del
Teatre Francès de París

ALMA DE CLOWN
Amb PASQUALI, del
Teatre Francès de París

FLOFLOCHE
Famosa comèdia amb el gran
ARMAND BERNARD

Dos grans documentals autèntics titulats:

A L'ENTORN D'UNA EVASIO
que fa referència a les presons de la
Guaiana Francesa i a l'afer Staviski

VERDUN
Documental de la Gran Guerra, amb
tota la seva tràgica grandiositat

COLISEUM
INAUGURA LA
temporada
avui nit amb

Maurice
CHEVALIER

EL MODO DE AMAR
ANN DVORAK
EDWARD EVERETT HORTON

DIRECTOR
NORMAN TAUROG

Un tema que interessa a tots,
explicat entre un diluvi de rialles
pel més simàptic i documentat
dels mestres

ES UN FILM PARAMOUNT

FEMINA
DEMA PASSAT, DISSABTE
Inauguració de la temporada
ESTRENA

JANET GAYNOR
CHARLES FARRELL
EL PRIMER AMOR

El retorn de la "parella ideal"
secundats per
JAMES DUNN
GINGER ROGERS

Una producció Winfield Sheehan
dirigida per JOHN BLYSTONE

BALART I SIMÓ

Presenten per a la pròxima temporada 1934-35
una selecció de pel·lícules d'innegable qualitat
ENTRE LES PARLADES EN ESPANYOL SOBRESURTEN

El negro que tenia el alma blanca
(producció OR nacional), últim film que ha dirigit B. Perojo

Diez días millonaria **La traviesa molinera**
que acaba de rodar José Buchs dirigida per d'Arrast i Soriano

En material europeu donarà a conèixer, i segurament logran un èxit ruidós

Canción de Primavera
opereta dirigida per Carl Frohlich

Rayo de Sol **Me estorba el dinero**
amb Anabella i Gustau Frohlich deliciosa opereta

Aventura en el Sudexpres
amb Charlotte Susa

20 assumptes més entre espanyol, europeu i americà

PER A MES DETALLS:
ARAGO, 249 - Telèfon 72592 - BARCELONA

METROPOL: demà divendres, ESTRENA

ALBERT PRÉJEAN **MARIE GLORY**
RUMBO AL CANADA
(PAQUEBOTE TENACITY)

un film ple de poesia, de sentimentalisme i humanitat

WESTERN ELECTRIC COMPANY OF SPAIN

es complau a anunciar als senyors empresaris i al públic en general la pròxima introducció a Espanya del nou sistema de reproducció sonora

PROCEDIMENT INTEGRAL (WIDE RANGE)

Un formidable avenç en la cinematografia espanyola Adaptable a totes les nostres instal·lacions existents

PROCEDIMENT INTEGRAL

Western SISTEMA **Electric SONORO**

LA VOZ DE LA PANTALLA

Plaça Catalunya, 22 : BARCELONA : Tels. 22015-22016